

ZARZĄDZENIE

Dnia 27 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

SSN Marek Motuk przewodniczący I Wydziału Izby Odpowiedzialności Zawodowej, działając z upoważnienia Prezesa tej Izby, w związku z wnioskiem adwokata M. P. – obrońcy radcy prawnego L. J. z dnia 18 stycznia 2023 r. złożonym w sprawie II ZK 34/22, o ponowne zbadanie spełnienia przez SSN Wiesława Kozielowicza i SSN Marię Szczepaniec wymogów niezawisłości i bezstronności, który wpłynął do Sądu Najwyższego w dniu 19 stycznia 2023 r., zgodnie z treścią art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p. i art. 29 § 6-11 i 24 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym – dalej powoływana jako u.SN, po stwierdzeniu, że:

- wniosek pochodzi od strony postępowania przed Sądem Najwyższym – radcy prawnego L. J. (art. 29 § 7 u.SN),
- został sporządzony, podpisany i wniesiony przez obrońcę - adw. M.P. (art. 87¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 29 § 8 zdanie czwarte u.SN),
- został złożony po upływie terminu tygodniowego (art. 29 § 8 zdanie pierwsze u.SN)

zarządził

- 1) wniosek odrzucić;
- 2) odpis wniosku i zarządzenia załączyć do akt sprawy II ZK 34/22;
- 3) odpis zarządzenia doręczyć: obwinionemu radcy prawnemu L. J. oraz jego obrońcy adw. M. P.;
- 4) odpis wniosku i wydanego zarządzenia przesłać SSN Wiesławowi Kozielowiczowi i SSN Marii Szczepaniec;
- 5) zakreślić sprawę w repertorium II ZB jako zakończoną w inny sposób.

UZASADNIENIE

Przepisy k.p.k., które po myśli art. 128 u.s.p. mają odpowiednie zastosowanie w postępowaniach z Rozdziału 3 u.s.p., nie nakładają obowiązku sporządzenia uzasadnienia niniejszego zarządzenia, gdyż zarządzenie to jest niezaskarżalne (por. art. 99 § 2 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p.), jednakże uznano za celowe odniesienie się do podniesionej we wniosku kwestii.

W związku z osobistym wnioskiem radcy prawnego L.J. z dnia 14 listopada 2022 r., który wpłynął do Sądu Najwyższego w dniu 18 listopada 2022 r., o zbadanie spełnienia przez SSN Wiesława Kozielowicza i SSN Marię Szczepaniec, w sprawie sygn. akt II ZK 34/22, wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego dr hab. SSN Małgorzata Manowska zarządzeniem z dnia 30 listopada 2022 r. wniosek odrzuciła jako niesporządzony przez adwokata lub radcę prawnego wbrew wymogom określonym w art. 87¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 29 § 8 zd. czwarte u.SN.

W dniu 19 stycznia 2023 r. wpłynął do Sądu Najwyższego wniosek adwokata M. P. – obrońcy radcy prawnego L. J., sporządzony w dniu 18 stycznia 2023 r., o ponowne zbadanie spełnienia przez SSN Wiesława Kozielowicza i SSN Marię Szczepaniec wymogów niezawisłości i bezstronności, w sprawie II ZK 34/22. W uzasadnieniu wniosku obrońca podniósł, iż złożony przez obwinionego osobisty wniosek z dnia 14 listopada 2022 r. został bezzasadnie odrzucony, jako nie sporządzony przez adwokata lub radcę prawnego w sytuacji, kiedy obwiniony L. J. posiada status radcy prawnego wykonującego zawód i tym samym, mógł przedmiotowy wniosek złożyć osobiście.

Odnosząc się do argumentacji obrońcy należy stwierdzić, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego istnieją wprawdzie rozbieżne poglądy co do przymusu adwokacko - radcowskiego w sytuacji, gdy stroną postępowania jest radca prawny lub adwokat, a więc podmiot profesjonalny. W postępowaniu cywilnym przyjmuje się, iż także adwokat lub radca prawny będący stroną postępowania jest zobowiązany do ustanowienia profesjonalnego pełnomocnika (adwokata lub radcę

prawnego) w sytuacji, gdy przepisy przewidują przymus adwokacko – radcowski do wykonania określonej w nich czynności procesowej. W postępowaniu karnym przed nowelizacją Kodeksu postępowania karnego ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw w orzecznictwie Sądu Najwyższego także wyrażano pogląd, że strona, nawet gdy wykonuje zawód adwokata lub radcy prawnego, nie może skutecznie sama dokonać czynności sporządzenia i podpisania kasacji w sytuacji, w której przysługuje jej prawo do jej wniesienia (por. postanowienie SN z 19.03.2009 r., III KZ 15/09, OSNKW 2009/8, poz. 65). Pogląd ten stracił na aktualności w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 czerwca 2016 r. (SK 2/15, OTK-A 2016/45). W tym orzeczeniu Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że art. 526 § 2 k.p.k. w zakresie, w jakim wyłącza możliwość sporządzenia i podpisania kasacji we własnej sprawie przez adwokata bądź radcę prawnego, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Wobec tego wspomniana nowelizacja dostosowała treść art. 526 § 2 do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (zob. też postanowienie SN z 17.01.2017 r., II KO 27/16, OSNKW 2017/2, poz. 11; zob. też B. Nita-Światłowska, Przymus adwokacko-radcowski..., s. 61 i n.).

Występujące w orzecznictwie Sądu Najwyższego rozbieżności w powyższym zakresie są jednak bezprzedmiotowe w niniejszej sprawie, albowiem wniosek „o ponowne rozpoznanie wniosku” obwinionego został złożony przez obrońcę po upływie tygodniowego terminu od dnia zawiadomienia o składzie orzekającym w sprawie II ZK 34/22 (art. 29 § 8 zdanie pierwsze u.SN). Ponadto jest on niedopuszczalny z tego powodu, iż przepisy ustawy o Sądzie Najwyższym nie przewidują instytucji ponownego rozpoznania wniosku o przeprowadzenie testu niezawisłości i bezstronności, który został odrzucony prawomocnym zarządzeniem, a więc swoistej instytucji wznowienia postępowania.

Z tych też względów należało zarządzić, jak na wstępie.